

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

datum 12 december 2024

Betreffende wetsvoorstel:

36600 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2025

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 12 december 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: GroenLinks-PvdA, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en PVV.

Tegen: SP, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

Aangenomen amendementen

Begrotingsstaat artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

14 (Martens-America) over middelen voor een ondernemersgezant

Dit amendement strekt ertoe om binnen de begroting van Economische Zaken € 800.000 beschikbaar te stellen voor de aanpak van regeldruk voor ondernemers.

Met stip op nummer 1 van grootste problemen voor ondernemers is de door hen ervaren regeldruk. Ondernemers moeten voldoende ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Helaas blijkt uit de praktijk dat steeds meer ondernemers meer met administratie bezig zijn dan met ondernemen zelf.

Regeldruk staat al jaren hoog op de politieke agenda, maar lijkt moeilijk oplosbaar te zijn.

Dit komt voornamelijk doordat regeldruk een departement overstijgend probleem is.

Ondernemers lopen aan tegen processen die niet op elkaar aansluiten tussen verschillende ministeries. Alle ministeries maken wetten en regels waar burgers en bedrijven aan moeten voldoen. Regels die soms te vergaand of ingewikkeld zijn in de uitvoering voor onze ondernemers.

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) krijgt terecht een steeds belangrijkere rol in het aanpakken van regeldruk voor ondernemers. Zo liggen er plannen klaar om de ATR ook bij Europese regelgeving een adviesrol te geven en komt er een wettelijke verplichting om

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 12 december 2024

blad 2

het ATR structureel en vroegtijdig bij de voorbereiding van nieuwe wetsvoorstellen te betrekken.

Maar met alleen deze plannen zijn we er niet. Derhalve beoogt indiener met dit amendement het instellen van een ondernemersgezant. Deze ervaren en uit het bedrijfsleven afkomstige ondernemersgezant, inclusief ondersteuning, krijgt de taak om de overheid scherp te houden als het gaat over regeldruk. Belangrijke opdracht is het signaleren van problematische regeldruk, maar vooral het in de gaten houden van de follow-up van het afschaffen van regels die een grote administratieve last van ondernemers met zich meebrengt en de verkokering tussen ministeries rondom innovaties tegen te gaan.

De dekking van dit amendement komt uit de post Bevorderen Ondernemerschap. Met dit amendement wil de indiener de komende vier jaar ieder jaar € 200.000 beschikbaar stellen zodat de ondernemersgezant de komende vier jaar samen met de Minister van Economische Zaken en het Adviescollege Toetsing Regeldruk concrete stappen kan ondernemen in de strijd tegen de vermindering van regeldruk en complexe processen. Na 2 jaar zal er een evaluatie plaatsvinden over het functioneren en de resultaten van de ondernemersgezant.

Aangenomen. Voor: GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Begrotingsstaat artikel 41 Nog Onverdeeld

54 (Bontenbal c.s.) over dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting

Dit amendement ziet toe op dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting. De taakstelling wordt primair bereikt door een aanvullende, proportionele korting op het apparaat van de Rijksoverheid, met name op personeelskosten, waarbij politie (bewaken en beveiligen), krijgsmacht, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, COA, IND en het rechtsbestel incl. DJI, en uitvoering die ziet op de rechtsbescherming van burgers, zijn uitgezonderd. Hierbij is een bredere, niet-beleidsinhoudelijke invulling door de regering mogelijk, zoals het beperken van de reguliere prijsindexatie.

Meerjarige budgettaire doorwerking

Tabel 1. Dekking

Dekking (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nog Onverdeeld	-7	-7	-7	-7	-7	-7

Aangenomen. Voor: NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

datum 12 december 2024

blad 3

Verworpen en ingetrokken amendementen

Begrotingsstaat artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

12 (Flach) over middelen voor de transformatie van winkelgebieden

Met dit amendement wordt in 2025 10 miljoen euro ingezet voor de transformatie van winkelgebieden, met name voor het transformeren tot woningen en voor investeringen in de leefbaarheid. Hiertoe is reeds enkele jaren de "Regeling specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden" in werking. Het budgettaire belang van deze regeling bedroeg 100 miljoen euro in de afgelopen vier jaar en wordt uitgevoerd door het Ministerie van Economische Zaken.

Deze regeling is effectief gebleken in het realiseren van woningen en het verbeteren van de leefbaarheid in winkelgebieden. Tevens wijst de indiener op het feit dat de regeling in de afgelopen jaar stevig overtekend werd; er liggen dus nog kansen voor de regeling. Vanaf 2025 kan er echter geen gebruik meer worden gemaakt van de regeling. Indiener is van mening dat de regering nog minimaal een jaar doorgezet moet worden.

Dekking wordt gevonden op de Woningbouwimpuls op de VRO-begroting (36 600-XXII), gezien de inhoudelijke samenhang van beide regelingen. Indiener dient daartoe op die begroting een separaat amendement in.

Ingetrokken.

Begrotingsstaat artikel 1 Goed functionerende economie en markten

11 (Thijssen) over middelen voor de ACM

Toezicht op bedrijven en handhaving van wet- en regelgeving is cruciaal voor een goed werkende markt. Door te bezuinigen op de diensten die onder het departement EZ vallen zorgt het kabinet ervoor dat de ACM zijn werk als toezichthouder niet meer naar behoren uit kan voeren en consumenten in de steek worden gelaten. Nu al zijn er voorbeelden bekend van benzineprijzen die snel stijgen als de olieprijs stijgt, maar minder snel dalen als de olieprijs daalt. Ook de spaarrentes in Nederland worden laag gehouden. Met dit amendement worden de bezuinigingen op de ACM teruggedraaid (tabel 40 van de EZ-begroting).

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in verschillende maatregelen om belastingontwijking tegen te gaan en fossiele subsidies af te schaffen. Hiervoor zullen bij het Belastingplan 2025 verschillende amendementen worden ingediend.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt en D66.

Begrotingsstaat artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

7 → 8 (Flach en Inge van Dijk) over middelen voor een landelijk netwerk ondernemersbegeleiding

"Ondernemer Centraal" is een uniek en succesvol programma uit de gemeente Utrecht, welke is opgezet in nauwe samenwerking met diverse private en publieke partners om (kwetsbare) ondernemers te ontzorgen. Deze ondernemers worden persoonlijk begeleid door ervaren ondernemers, die de levensvatbaarheid van een onderneming beoordelen en

datum 12 december 2024

blad 4

de ondernemers adviseren over vervolgstappen. Zo wordt voorkomen dat mensen in schulden terechtkomen, aanspraak moeten maken op een uitkering of de bijstand. De activering, het eerste gesprek, de advisering, de doorverwijzing, het landelijke (dienstverlenings)aanbod en de financiering van trajecten zijn in één platform ondergebracht. Binnen 2,5 jaar werden in Utrecht 2.500 ondernemers (of inwoners) persoonlijk gesproken en werden er 800 (voor de ondernemer kosteloze) vervolgtrajecten ingezet. Dit tegen lagere uitvoeringslasten met een hoger rendement op de investering.

Bij andere gemeenten en provincies bestaat ruime interesse voor deze onconventionele aanpak, maar zij geven aan daarbij behoefte aan ondersteuning te hebben. Met oog op de bredere uitrol is het voornemen de stichting Ondernemer Centraal Nederland op te richten en te operationaliseren, die de bredere implementatie van dit concept kan regisseren. In de ogen van de indiener verdient deze bewezen effectieve aanpak een landelijke uitrol, zodat ondernemers in andere gemeenten ook kunnen profiteren van deze ondernemersbegeleiding. Onderzoek laat zien dat de omzet bij deze doelgroep met 77% is gestegen en het aantal zakelijke schulden met 30% is gedaald. Daarnaast levert deze aanpak de brede maatschappij 15.000 euro op en de gemeente 4.000 euro per ondernemer (Purpose, 2023).

Dit amendement regelt dat er voor de jaren 2025 en 2026 jaarlijks 1,5 miljoen euro wordt vrijgemaakt t.b.v. een subsidie voor een landelijk dekkend netwerk voor ondernemersbegeleiding. Dit bedrag is bedoeld als opstartkapitaal, naast de reeds toegezegde bedragen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Innovatiefonds van de Nederlandse Schuldhulproute. Doel en streven is dit netwerk in de komende twee jaren op te zetten, waarna het programma zonder subsidie voortgezet kan worden.

De dekking wordt gevonden in het programma Bevorderen ondernemerschap.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA en JA21.

Begrotingsstaat artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

10 (Thijssen) over middelen voor de Nationale Technologiestrategie en innovatie

Het Europese concurrentievermogen loopt gevaar, zo constateert Mario Draghi in zijn recente rapport over de toekomst van de Europese economie. Daarom moeten lidstaten volgens Draghi stevig investeren in onderzoek en innovatie. Dit kabinet doet met de huidige begroting echter precies het tegenovergestelde: het bezuinigt miljarden op fundamenteel onderzoek, innovatie en onderwijs.

Voor het slagen van de groene en digitale transitie en het oplossen van maatschappelijke uitdagingen hebben we een sterke, concurrerende economie hard nodig. Onderzoek en innovatie zijn daarbij cruciaal. Met een innovatieve economie kunnen we als Nederland vooroplopen en koploper worden in de weg naar een klimaatneutrale en circulaire economie.

datum 12 december 2024

blad 5

Met dit amendement worden de bezuinigingen op innovatiesubsidies (tabel 3 van de EZ-begroting) teruggedraaid en aangevuld tot 250 miljoen voor het uitvoeren van de Nationale Technologiestrategie en andere innovaties die gaan helpen om de grote maatschappelijke uitdagingen van deze tijd het hoofd te bieden (van een fossiele, lineaire economie naar een klimaatneutrale, circulaire economie). Met deze middelen kunnen Nederlandse bedrijven nieuwe technologieën en producten ontwikkelen en kunnen we als Nederland en Europa toewerken naar technologisch leiderschap, bijvoorbeeld op de tien prioritaire technologieën uit de Nationale Technologiestrategie. De indiener ziet hierin een grote rol voor Invest-NL, wat wordt omgevormd tot een Nationale Investeringsbank en zodanig ook passende private investeerders stimuleert om meer te investeren in innovatieve bedrijven.

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in verschillende maatregelen om belastingontwijking tegen te gaan en fossiele subsidies af te schaffen. Hiervoor zullen bij het Belastingplan 2025 verschillende amendementen worden ingediend.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

Begrotingsstaat artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

13 → **47** (Eerdmans c.s.) over middelen voor de Ambachtsacademie

De ambachtelijke sector bestaat uit kleine bedrijven (ZZP'er) en kleine branches, soms maar een paar honderd bedrijven. Ze hebben geen professionele brancheorganisaties en geen geld die zaken voor de branche regelen, zoals de Metaalunie of Bouwend Nederland. Specialistische ambachten leveren een essentiële bijdrage aan overheidsdoelstellingen zoals werkgelegenheid, duurzaamheid (maatwerk kast, reparatie parket), gezondheidszorg (orthopedische schoenen), cultuur (maatkleding) en erfgoed (smeedwerk). De economisch en maatschappelijk relevante kleinschalige ambachtelijke bedrijven, zoals smeden, glazeniers, meubelstoffeerders, pianotechnici en lijstenmakers, staan onder druk. Het aantal bedrijven neemt af. We ervaren in de praktijk dat er steeds minder ambachtslieden zijn, die gaan veelal laat met pensioen en omdat er geen opvolgers zijn sluiten ze hun bedrijf. Daardoor zien we dat consumenten steeds langer moeten wachten op verschillende producten en dienstverlening. Het Hoofdbedrijfschap Ambachten ondersteunde vroeger de diverse ambachten maar die bestaat niet meer.

AmbachtNederland heeft de afgelopen jaren gezorgd voor instroom van nieuwe ondernemers in verschillende ambachten verspreid over het land. Ook is gezorgd voor informatie over bedrijfsovername. De activiteiten moeten in 2025 worden gestaakt vanwege het ontbreken van financiële middelen; projectfinanciering vanuit SZW wordt beëindigd en eigen middelen van AmbachtNederland zijn uitgeput. Dit amendement voorziet erin voor de duur van drie jaar (2025 t/m 2027) een bedrag van € 1,2 miljoen per jaar als subsidie voor de Ambachtsacademie beschikbaar te stellen.

De Ambachtsacademie is bedoeld om de continuïteit van ambachtelijke bedrijven te borgen (bedrijfsopvolging) en de kwaliteit van de ondernemerschap te bevorderen. 10 jaar geleden wees de SER al op de noodzaak van ondersteuning. De Tweede Kamer heeft bij

datum 12 december 2024

blad 6

herhaling verzocht om financiering van de Ambachtsacademie, maar tot nog toe zonder resultaat. Dat gaat dit amendement ondervangen. De dekking wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte middelen van artikel 2 van de begroting.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, DENK, Volt, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21 en FVD.

Begrotingsstaat artikel 3 Toekomstfonds

9 (Sneller) over middelen voor thematische impact boosters

Indiener constateert dat het start-ups het in Nederland relatief moeilijk hebben, terwijl zij juist van cruciaal belang zijn voor innovatie en daarmee voor onze achterblijvende productiviteitsgroei. Daarop is het van groot belang om meer werk te maken van een goed ondernemingsklimaat voor start-ups, zowel op het gebied van begeleiding als financiering. Dit is ook in lijn met de bevindingen en aanbevelingen van Draghi in zijn recente rapport over de achterblijvende concurrentiekracht van de Europese economie. Indiener pretendeert zeker niet dat met onderhavig amendement alle problemen voor het starten en doorgroeien van start-ups in Nederland worden ondervangen, maar acht het essentieel om hier zo snel mogelijk extra stappen te zetten; zeker nu universiteiten hun valorisatie-activiteiten heroverwegen of terugschroeven vanwege naderende bezuinigingen vanuit OCW.

Met dit amendement wordt de komende vijf jaar ieder jaar € 30mln beschikbaar gemaakt voor het uitvoeren van thematische impact boosters. Dit was één van de onderdelen uit het Deltaplan Valorisatie dat door een zeer brede alliantie voor het Groeifonds werd opgesteld en waarvan het kabinet de probleemanalyse in zijn Regeerprogramma ook heeft onderschreven. Een booster is een landelijk programma waarin startups binnen een bepaald thema zoals deeptech, medtech of climatetech een (vroege fase) financiering kunnen krijgen uit een fonds, maar ook intensieve begeleiding en advies krijgen van de relevante partijen. Ook vindt binnen een boosterprogramma actieve scouting (en selectie) en overleg plaats door de betrokken organisaties (universiteiten, hogescholen, ROM's, incubators, etc.). Doelgroep van de boosters zijn kennisintensieve, schaalbare proposities uit kennisinstellingen én uit de markt. Het grote voordeel van die boosters is dat een significant deel van het budget in de vorm van financiering direct bij de startups terecht komt. Een ander belangrijk bijkomend voordeel (zoals bij het al lopende Groeifonds-project Biotech Booster) is dat een dergelijk programma ook zorgt voor een verbetering van de samenwerking en "organisatiegraad" (inclusief universele en gestroomlijnde processen) binnen de startup-wereld en de betrokken partijen. Voor de uiteindelijke keuze van de thema's van de boosters wordt aangesloten bij de Nationale Technologie Strategie.

Dekking wordt gevonden in het met ca. 10% verminderen van de verlenging van accijnsverlaging op brandstoffen. Hiertoe wordt een separaat amendement ingediend op het Belastingplan 2025. Het verlengen van de verlaagde accijnstarieven is een manier om fossiel rijden goedkoper te maken. Het kabinet verlaagt met deze maatregel de prijzen aan de pomp voor benzine, diesel en LPG met respectievelijk € 0,18473, € 0,11964 en € 0,04362. Toen over deze maatregel besloten werd – bij het opstellen van het Hoofdlijnenakkoord – waren de brandstofprijzen een stuk hoger dan nu. Ter indicatie: op 1 mei 2024 was de gemiddelde prijs per liter benzine aan de pomp € 2,084 (bron: CBS). Op

datum 12 december 2024

blad 7

maandag 30 september – de laatste bekende dag in de CBS-statistieken – was dit € 1,861. De brandstofprijzen voor consumenten en ondernemers zijn inmiddels dus al flink gezakt. Indiener meent derhalve dat het verdedigbaar is om een deel van dit gereserveerde budget in te zetten voor het stimuleren van startende innovatieve bedrijven en toekomstige economie-groei.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, Volt en D66.